

MATNYTTIGA FRÅGOR OCH SVAR OM MATAVFALLSSORTERING

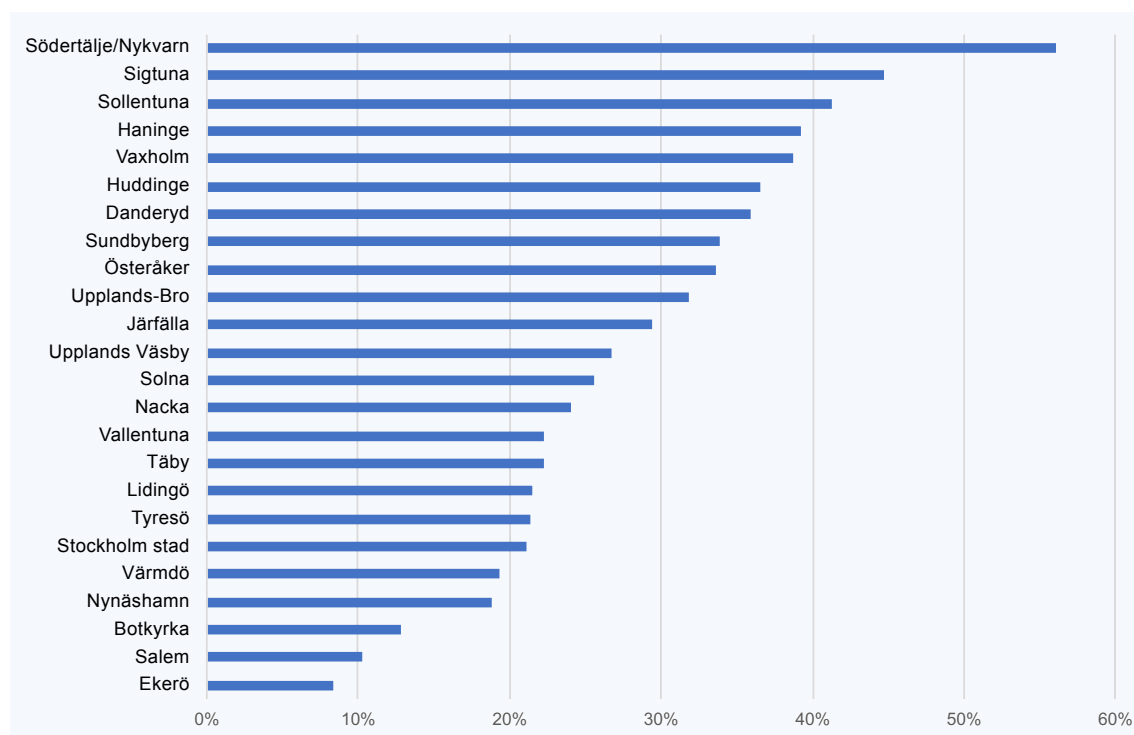
HUR SER DE NATIONELLA MILJÖMÅLEN UT I SVERIGE?

Senast år 2020 ska 50% av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt, det vill säga att näringen som finns i matavfallet ska återvinnas. I vissa kommuner är det obligatoriskt att matavfallssortera och i andra är det frivilligt, men alla har samma nationella mål.

SÅ MYCKET MATAVFALLSSORTERAS I STOCKHOLMS LÄN (2017 ÅRS SIFFROR)

25,6% av matavfallet i Stockholms län sorterades ut och skickades till biologisk behandling, det vill säga bearbetades till biogas och biogödsel.

Per kommun ser det ut såhär

Några av kommunerna har matavfallssorterat längre än andra eftersom att de haft olika förutsättningar och av den anledningen skiljer sig siffrorna åt.

VARFÖR ANVÄNDS OLIKA TYPER AV LÖSNINGAR FÖR MATAVFALLSSORTERING?

Kommunerna erbjuder olika alternativ för matavfallssorteringen, så det är kommunen du bor i som avgör vilket alternativ som ska användas. Det vanligaste är dock den bruna papperspåsen.

VAD ÄR SKILLNADEN MELLAN KOMPOST OCH MATAVFALLSSORTERING?

Det är två olika biologiska processer. I en kompost bryts matavfallet ned till jord. Det matavfall som samlas in av din kommun går till rötning och det är en snabbare process där matavfallet blir till biogas och biogödsel.

ÄR DET OBLIGATORISKT ATT SORTERA MATAVFALLET?

Det är en politisk fråga och vissa kommuner har valt att göra matavfallssorteringen obligatorisk. Det varierar alltså i olika kommuner. Vissa människor sorterar bättre när de tror att de kommer bli "bestraffade" om de inte sorterar. Medan andra sorterar bättre när de känner att det inte är ett tvång, utan ett val.

VAD HÄNDER MED MATAVFALLET EFTER DET HÄMTAS UPP?

Matavfallet körs till en plats där det bearbetas till biogas och biogödsel. Dessa produktioner hänger ihop och tillverkas samtidigt. Matavfallet bryts ner under syrefria förhållanden där metangas utvinns. Efter bearbetning går gasen sedan att tanka fordon med och materialet som blir kvar efter nedbrytningen blir till biogödsel.

VAR ANVÄNDS BIOGASEN OCH BIOGÖDSELN?

- I Stockholms län kör alla sopbilar, 324 stadsbussar, många taxibilar och även privata personbilar på biogas.
- Biogödseln sprids ut på bönders odlingar och bidrar till att nya grödor kan växa. Det bidrar till ett kretslopp utan fossilt konstgödsel.

HUR MYCKET MATAVFALL BEHÖVS FÖR ATT BLI EN RESURS?

Det finns många exempel för att förstå hur stor skillnad matavfallet faktiskt gör. Här är några av dem:

- Med 5 kg matavfall kan en personbil köra nästan 10 km.
- Matavfallet från 1200 personer räcker för att driva en sopbil i ett helt år.
- Ett biogasdrivet fordon minskar utsläppen av koldioxid med 73%.
- Om alla 2,3 miljoner stockholmare sorterade sina bananskal kan en buss köra 40 varv runt jorden.

FÖR ATT KUNNA KÖRA 1 KM MED PERSONBIL BEHÖVS

- 100 bananskal
- 60 brödskivor
- Potatisskal från 45 middagar (2 vuxna och 2 barn)
- 20 portioner ris
- 20 portioner pasta
- Kaffesump från 216 koppar kaffe

HÄR KOMMER NÅGRA KONKRETA EXEMPEL PÅ VAR VI KAN ÅKA MED MATAVFALL

- Ta 1:an mellan Fridhemsplan och Hötorget på 340 bananskal.
- Åk 3:an mellan Skanstull och Karolinska på potatisskal från 310 middagar.
- Åk 4:an mellan Hornstull och Radiohuset på 420 skivor möjligt bröd.
- Ta 2:an mellan Odenplan och Sofia på 620 bananskal.
- Buss 50 kör mellan centralen och universitetet på nudelrester från 86 studenter.
- Åk 3:an från slussen till SÖS på pastarester från 38 familjer.

HUR MYCKET MAT KASTAS I SVERIGE?

- Ungefär var fjärde matkasse som bärs hem kastas.
- 40 % av hushållsavfallet kan sorteras ut som matavfall.
- 938 000 ton matavfall från svenska hushåll under 2016. Det innebär 97 kg per person.
- Matavfallet från livsmedelsbutiker, storkök, restauranger, jordbruk, fiske och livsmedelstillverkning blev totalt 1,3 miljoner ton. Det blir 129 kg matavfall per individ. Alltså kommer 75 % av Sveriges totala matavfall från hushållen.

HUR GÅR JAG TILL VÄGA OM DET INTE FINNS MATAVFALLSSORTERING DÄR JAG BOR?

Det går att skriva ut mallar på brev och motion från sorteramaten.se som du kan skicka till din hyresvärd eller bostadsrättsförening.

Om föreningen eller värden sätter sig emot förslaget om sortering finns här några svar på eventuella argument:

- Om de menar att matavfall kommer locka fler insekter och råttor. Matavfallet ligger redan i soptunnorna, så det kommer inte locka mer ohyra bara för att det ligger separerat.
- Om de argumenterar att matavfallet luktar illa. Återigen, matavfallet ligger redan i soppåsen, så det kommer inte lukta mer bara för att det sorteras.
- Om de påstår att matavfallssortering inte gör någon skillnad för deras liv, utan det blir bara krångligare. I många kommuner blir det faktiskt billigare att sortera ut matavfallet eftersom det vanliga hushållsavfallet kommer minska med ungefär 40% och kan därför hämtas upp mer sällan.
- Om de påstår att alla sopor ändå bränns. Det är fel. Det är bara om det ligger för mycket annat material, exempelvis plastpåsar eller förpackningar, i matavfallet som det bränns.

Om kommunen du bor i inte erbjuder matavfallssortering i ditt område ännu, så betyder det inte att kommunen inte kan göra det i framtiden. Tekniken går framåt och kommer erbjuda fler alternativ. Tänk istället på att kasta minimalt med matavfall eller kompostera på egen hand.

För dig som bor i villa – vänd dig till din kommun och om hur just du ska göra för att börja matavfallssortera. Länk finns på sorteramaten.se

FINNS DET NÅGON ANLEDNING TILL ATT MATAVFALLSSORTERINGEN INTE ÄR MÖJLIG?

Om din bostad inte har tillräckligt med utrymme för sopbilarna att komma fram så går det inte att matavfallssortera. Arbetsmiljön är viktig för människorna som hämtar avfallet och de ska inte lyfta och dra för långt. Men tekniken går framåt, så förhoppningsvis kommer en lösning inom snart, men fram till dess – försök minska mängden mat du slänger i onödan och kompostera på egen hand om du har möjlighet.

HUR SKA MATFÖRPACKNINGAR ÅTERVINNAS?

På alla matförpackningarna står en beskrivning om hur de ska sorteras. Förpackningar brukar sorteras som glas, plast, kartong, metall eller papper. Var noga med att sortera både dina förpackningar och ditt matavfall.

VAD SKA LIGGA I MATAVFALLSSORTERINGEN?

Om det är svårt att veta vilket avfall som kan sorteras, så tänk att allting som är ätbart eller naturligt kan sorteras som matavfall. Några av de vanligaste produkterna som sorteras som matavfall är:

- Skal från frukter och grönsaker
- Matrester
- Gammal mat
- Äggskal
- Kaffesump och te

TIPS PÅ HUR DU UNDVIKER LUKT FRÅN MATAVFALLET

- Håll matavfallet så torrt som möjligt. Skala först – skölj sen.
- Töm påsen varannan eller var tredje dag, även om den inte är full.
- Se till att inget matavfall ramlar ner i avfallskärlet när du kastar den.
- Använd påshållaren som håller matavfallspåsen torrare.
- Följ kommunens rekommendationer.